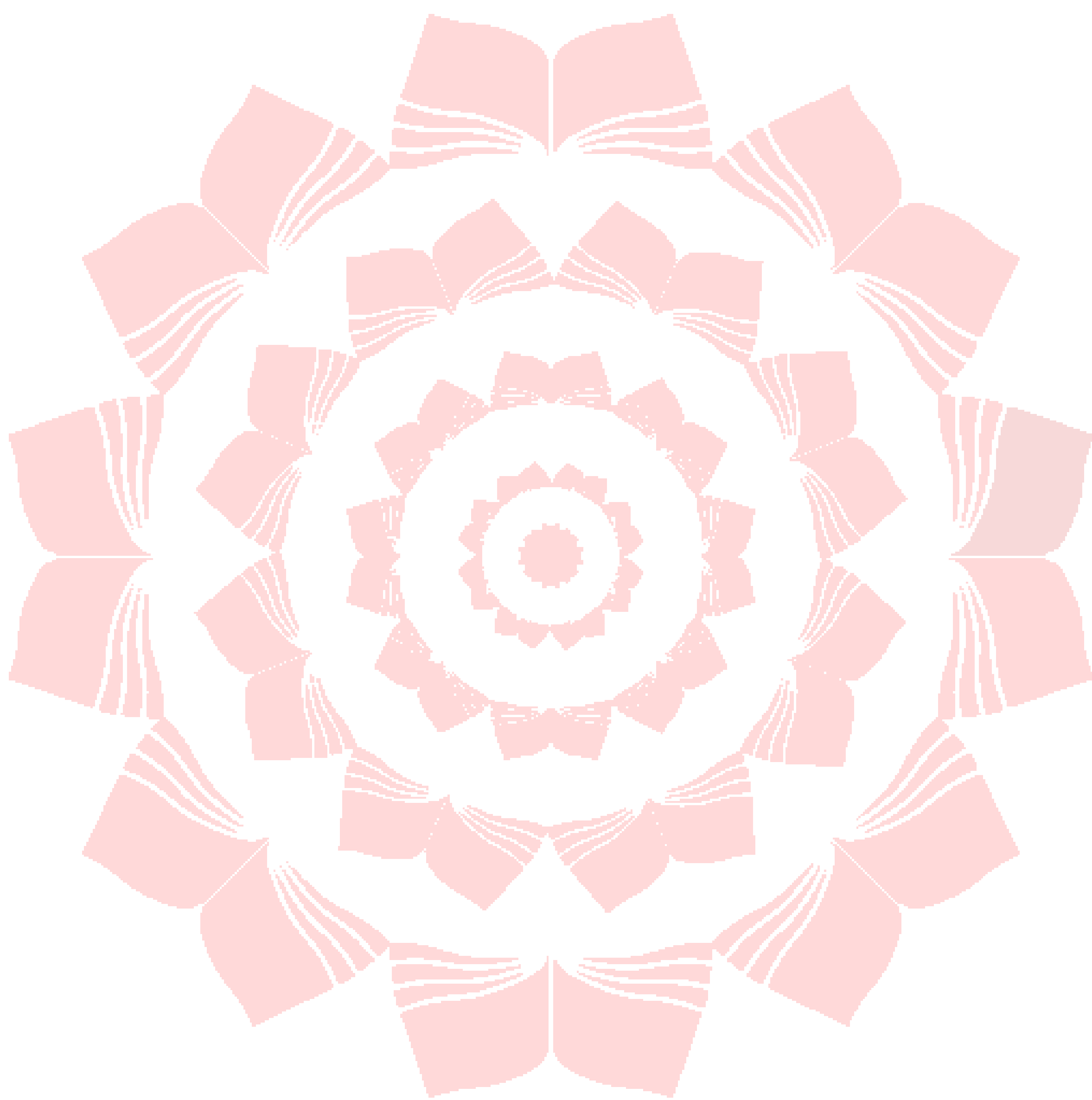

YORICK

Eugène Ionesco
Teatru I

Traducere din limba franceză de
VLAD RUSSO și VLAD ZOGRAFI

NEMIRA

Colecție coordonată de Irina CERCHIA
Fotografie copertă: © Marie-France IONESCO
Coperta: Adnan VASILE
Prepress: Alexandru CSUKOR
Redactor: Irina CERCHIA
Tehnoredactor: Antonela IVAN
Lector: Andreea SPĂTARU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
IONESCO, EUGÈNE
Teatru I / Eugène Ionesco; trad. din lb. franceză: Vlad Russo, Vlad Zografi. - București:
Editura Nemira, 2024
2 vol.

ISBN 978-606-43-1095-8
Vol. 1. - 2024. - ISBN 978-606-43-1067-5

I. Russo, Vlad (trad.)
II. Zografi, Vlad (trad.)

821.135.1

EUGÈNE IONESCO
Copyright © Éditions Gallimard, Paris, 1954, 1958, 1963, 1966, 1970, 1972, 1974,
1975, 1978, pour l'ensemble du théâtre publié

Tueur sans gages
Copyright © 1959, Eugène Ionesco
Această piesă de teatru este publicată cu acordul doamnei Marie-France Ionesco.

Citatele din deschiderea pieselor de teatru
sunt publicate cu acordul doamnei Marie-France Ionesco.

Copyright © Nemira, 2024, pentru prezenta ediție în limba română
YORICK este o colecție a Editurii **NEMIRA**.

Tiparul executat de Monitorul Oficial R.A.

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări
și închirierea acestei cărți fără acordul scris al editorului
sunt strict interzise și se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-1067-5

CÂNTĂREAȚA CHEALĂ

Antipiesă

„Mi-a ieșit o piesă comică, deși sentimentul inițial nu era unul comic. Pe acest punct de plecare s-au grefat mai multe lucruri: sentimentul stranieții lumii, oamenii vorbind o limbă ce-mi devenea necunoscută, noțiunile golindu-se de conținutul lor, gesturile despuiate de semnificația lor și, de asemenea, o parodie a teatrului, o critică a clișeeilor conversației. În fond, așa se întâmplă întotdeauna. O piesă nu este asta sau aia. Este mai multe lucruri la un loc, este și asta, și aia.“

EUGÈNE IONESCO în
Între viață și vis. Convorbiri cu Claude Bonnefoy

PERSONAJELE

DOMNUL SMITH
DOAMNA SMITH
DOMNUL MARTIN
DOAMNA MARTIN
MARY, menajeră
CĂPITANUL DE POMPIERI

SCENA I

Interior burghez englezesc, cu fotolii englezești. Seară englezească. Domnul Smith, englez, în fotoliul lui englezesc, încălțat cu papuci englezești, fumează din pipa sa englezească și citește un ziar englezesc lângă un șemineu englezesc în care arde un foc englezesc. Poartă ochelari englezești, mustăcioară căruntă englezească. Alături de el, într-un alt fotoliu englezesc, Doamna Smith, englezoaică, cârpește ciorapi englezești. Moment prelungit de tăcere englezească. Șaptesprezece bătăi englezești de pendulă englezească.

DOAMNA SMITH: Uite că s-a făcut ora nouă. Am mâncat supă, pește, cartofi cu slănină, salată englezească. Copiii au băut apă englezească. În seara asta am mâncat bine. Și asta fiindcă locuim la marginea Londrei, iar numele nostru e Smith.

Continuându-și lectura, Domnul Smith plescăie.

DOAMNA SMITH: Cartofii sunt foarte buni cu slănină, uleiul de salată nu era ranced. Uleiul de la băcanul din colț e de calitate mult mai bună decât uleiul de la băcanul de vizavi, ba e mai bun chiar și decât uleiul de la băcanul din capătul străzii. Dar nu vreau să spun că uleiul lor ar fi prost.

Continuându-și lectura, Domnul Smith plescăie.

DOAMNA SMITH: Și totuși, uleiul băcanului din colț rămâne cel mai bun...

Continuându-și lectura, Domnul Smith plescăie.

DOAMNA SMITH: De data asta Mary a fiert bine cartofii. Ultima dată nu i-a fiert destul. Mie nu-mi plac decât bine fierți.

Continuându-și lectura, Domnul Smith plescăie.

DOAMNA SMITH: Peștele era proaspăt. M-am lins pe buze. Am luat de două ori. Ba nu, de trei ori. De-asta mă tot duc la closet. Și tu ai luat de trei ori. A treia oară însă tu ai luat mai puțin decât primele două dăți, în timp ce eu am luat mult mai mult. În seara asta am mâncat mai mult decât tine. Cum îți explici? De obicei, tu ești cel care mănâncă mai mult. Nu pofta de mâncare îți lipsește ție.

Continuându-și lectura, Domnul Smith plescăie.

DOAMNA SMITH: Și totuși, supa era poate un pic prea sărată. Avea mai multă sare decât tine. Ha! Ha! Ha! Și în plus avea prea mult praz și prea puțină ceapă. Îmi pare rău că nu i-am sugerat lui Mary să pună și-un pic de anason. Data viitoare știu ce-am de făcut.

Continuându-și lectura, Domnul Smith plescăie.

DOAMNA SMITH: Băiețelul nostru ar fi vrut să bea bere, o să-i placă să tragă la măsea, cu tine seamănă. L-ai văzut cum stătea cu ochii lipiți de sticlă? Dar eu i-am turnat în pahar apă din cană. Îi era sete și a băut. Helen seamănă cu mine: e bună gospodină, econoamă, cântă la pian. Nu cere niciodată bere englezească. E la fel ca fetița noastră cea mică, ea bea numai lapte și nu mănâncă decât terci. Se vede că n-are decât doi ani. O cheamă Peggy. Tarta cu gutui și fasole a fost delicioasă. La desert ar fi mers, poate, un păhărel de vin de Bourgogne australian, dar n-am pus vinul pe masă ca să nu dau copiilor un exemplu rău de lăcomie. Trebuie învățați să fie sobri și cumpătați în viață.

Continuându-și lectura, Domnul Smith plescăie.

DOAMNA SMITH: Mrs Parker cunoaște un băcan bulgar; îl cheamă Popoșev Rosenfeld și a sosit de curând de la Constantinopol.

E mare specialist în iaurt. A absolvit școala de iaurgerie de la Adrianopol. Măine mă duc să cumpăr de la el o strachină mare cu iaurt bulgăresc folcloric. Nu prea găsești aici, la marginea Londrei, lucruri de-astea.

Continuându-și lectura, Domnul Smith plescăie.

DOAMNA SMITH: Iaurtul e ideal pentru stomac, rinichi, apendicită și apoteoză. Mi-a spus-o doctorul Mackenzie-King, care îi îngrijește pe copiii vecinilor noștri, familia Johns. E un medic bun. Poți să ai încredere în el. Nu recomandă decât medicamentele pe care le-a încercat pe pielea lui. Înainte să-l opereze pe Parker, s-a operat el însuși de ficat, cu toate că nu era deloc bolnav.

DOMNUL SMITH: Cum se face atunci că doctorul a scăpat și Parker a murit?

DOAMNA SMITH: Pentru că operația a reușit la doctor și n-a reușit la Parker.

DOMNUL SMITH: Atunci Mackenzie nu-i doctor bun. Operația ar fi trebuit să reușească la amândoi sau amândoi ar fi trebuit să se curețe.

DOAMNA SMITH: De ce?

DOMNUL SMITH: Un doctor conștiincios trebuie să moară odată cu bolnavul, dacă nu se pot vindeca împreună. Un comandant de navă piere odată cu vaporul, înghițit de valuri. Nu-i supraviețuiește.

DOAMNA SMITH: Nu poți să compari un bolnav cu un vapor.

DOMNUL SMITH: De ce nu? Vaporul are și el bolile lui; oricum, doctorul tău e sănătos ca un vapor; un motiv în plus pentru care trebuia să piară în același timp cu bolnavul, la fel ca doctorul și vaporul lui.

DOAMNA SMITH: Ah! La asta nu m-am gândit... Poate că ai dreptate... Și atunci care-i concluzia?

DOMNUL SMITH: Toți doctorii sunt niște șarlatani. Și bolnavii la fel, cu toții. În Anglia, numai marina e cinstită.

DOAMNA SMITH: Dar nu și marinarii.

DOMNUL SMITH: Bineînțeles. *(Pauză.)*

DOMNUL SMITH, *fără să se despartă de ziar*: Nu pricep un lucru. De ce în ziar, la rubrica de stare civilă, se trece întotdeauna vârsta persoanelor decedate și niciodată vârsta nou-născuților? E absurd.

DOAMNA SMITH: Nu m-am întrebat niciodată!

Alt moment de tăcere. Pendula bate de șapte ori. Tăcere. Pendula bate de trei ori. Tăcere. Pendula nu bate deloc.

DOMNUL SMITH, *cufundat mai departe în ziarul lui*: Ia te uită, scrie c-a murit Bobby Watson.

DOAMNA SMITH: Doamne, săracul, când a murit?

DOMNUL SMITH: Ce te miri așa? Doar știai. A murit acum doi ani. Am fost la înmormântarea lui acum un an și jumătate, tu nu-ți aduci aminte?

DOAMNA SMITH: Sigur că-mi aduc aminte. Mi-am amintit imediat, dar nu înțeleg de ce-ai fost tu așa surprins c-ai văzut asta în ziar.

DOMNUL SMITH: Nu scrie în ziar. Au trecut deja trei ani de când am vorbit despre decesul lui. Mi-am amintit prin asociație de idei!

DOAMNA SMITH: Păcat! Era așa bine conservat.

DOMNUL SMITH: Era cel mai frumos cadavru din Marea Britanie! Nu-și arăta deloc vârsta. Săracul Bobby, murise de patru ani și tot mai era cald. Un adevărat cadavru viu. Și ce vesel era!

DOAMNA SMITH: Săraca Bobby.

DOMNUL SMITH: Vrei să zici săracul Bobby.

DOAMNA SMITH: Nu, eu mă gândeam la soția lui. O chema Bobby, la fel ca pe el, Bobby Watson. Fiindcă aveau același nume, nici nu-i puteai deosebi când îi vedeai împreună. Abia după moartea lui s-a putut afla cu adevărat care-i unul și care-i altul. Dar până și-n ziua de azi mai sunt unii care o confundă cu mortul și-i prezintă condoleanțe. Tu o cunoști?

DOMNUL SMITH: N-am văzut-o decât o singură dată, din întâmplare, la înmormântarea lui Bobby.

DOAMNA SMITH: Eu n-am văzut-o niciodată. E frumoasă?

DOMNUL SMITH: Are trăsături regulate și totuși nu se poate spune că-i frumoasă. E prea înaltă și prea voinică. Trăsăturile ei nu sunt

regulate și totuși se poate spune că e foarte frumoasă. E cam pirpirie și cam slăbuță. E profesoară de canto.

Pendula bate de cinci ori. Tăcere prelungită.

DOAMNA SMITH: Și când au ei de gând să se căsătorească?

DOMNUL SMITH: La primăvară, cel târziu.

DOAMNA SMITH: Trebuie să mergem la cununia lor.

DOMNUL SMITH: Trebuie să le facem un cadou de nuntă. Mă întreb ce.

DOAMNA SMITH: Și dacă le-am dăruia una dintre cele șapte tăvi de argint pe care le-am primit cadou la nunta noastră și care nu ne-au folosit niciodată la nimic?

Moment scurt de tăcere. Pendula bate de două ori.

DOAMNA SMITH: E trist pentru ea că a rămas văduvă așa tânără.

DOMNUL SMITH: Noroc că n-au avut copii.

DOAMNA SMITH: Asta le mai lipsea! Copii! Ce s-ar fi făcut săraca femeie cu ei?!

DOMNUL SMITH: E încă tânără. Se poate recăsători. Îi stă așa bine în doliu!

DOAMNA SMITH: Și de copii cine o să aibă grijă? Doar știi că au un băiat și o fată. Cum îi cheamă?

DOMNUL SMITH: Bobby și Bobby, la fel ca pe părinți. Unchiul lui Bobby Watson, bătrânul Bobby Watson, e bogat și îl iubește pe băiat. S-ar putea ocupa de educația lui Bobby.

DOAMNA SMITH: Așa ar fi normal. Și mătușa lui Bobby Watson, bătrâna Bobby Watson, s-ar putea ocupa, la rândul ei, de educația lui Bobby Watson, fiica lui Bobby Watson. În felul ăsta, Bobby, mama lui Bobby Watson, s-ar putea recăsători. Are pe cineva în vedere?

DOMNUL SMITH: Da, pe un văr de-al lui Bobby Watson.

DOAMNA SMITH: Care? Bobby Watson?

DOMNUL SMITH: Tu despre care Bobby Watson vorbești?

DOAMNA SMITH: Bobby Watson, fiul bătrânului Bobby Watson, celălalt unchi al lui Bobby Watson, mortul.

DOMNUL SMITH: Ah, nu, nu de el e vorba... De altul. De Bobby Watson, fiul bătrânei Bobby Watson, mătușa lui Bobby Watson, mortul.

DOAMNA SMITH: Vorbești cumva de Bobby Watson comis-voiajorul?

DOMNUL SMITH: Toți Bobby Watsonii sunt comis-voiajori.

DOAMNA SMITH: Grea meserie! Și totuși ies bani frumoși.

DOMNUL SMITH: Da, când nu e concurență.

DOAMNA SMITH: Și când nu-i concurență?

DOMNUL SMITH: Marțea, joia și marțea.

DOAMNA SMITH: Oho! Trei zile pe săptămână? Și ce face Bobby Watson atunci?

DOMNUL SMITH: Se odihnește, doarme.

DOAMNA SMITH: Păi de ce nu lucrează în astea trei zile, dacă tot nu-i concurență?

DOMNUL SMITH: De unde vrei să le știu eu pe toate? Nu pot să răspund la toate întrebările tale idioate!

DOAMNA SMITH, *ofensată*: Spui asta ca să mă jignești?

DOMNUL SMITH, *zâmbind larg*: Știi bine că nu.

DOAMNA SMITH: Toți bărbații sunt la fel! Stați toată ziua cu țigara în gură sau vă dați cu pudră și cu ruj pe buze de cincizeci de ori pe zi, asta dacă nu beți în neștire!

DOMNUL SMITH: Dar ce-ai zice tu dacă i-ai vedea pe bărbați făcând la fel ca femeile, fumând toată ziua, dându-se cu pudră și cu ruj pe buze și bând whisky?

DOAMNA SMITH: Pe mine asta mă lasă rece! Dar dacă o spui ca să mă scoți din sărite, să știi că... nu-mi plac deloc glumele astea, știi foarte bine!

*Aruncă ciorapii cât colo și-și arată dinții. Se ridică.*¹

DOMNUL SMITH, *se ridică la rândul său, se îndreaptă spre soția lui; cu tandrețe*: Ah, puișorul meu fript, de ce scoți tu flăcări pe nări?! Știi bine c-o spun în glumă! (*O cuprinde de talie și o îmbrățișează.*)

¹ În spectacolul pus în scenă de Nicolas Bataille, doamna Smith nu rânjea, nu azvârlea ciorapii prea departe (n. a.).

Ce pereche ridicolă de bătrâni îndrăgostiți suntem și noi! Hai să stingem lumina și să facem nani!

SCENA II

ACEIAȘI ȘI MARY

MARY, *intrând*: Eu sunt menajera. Am petrecut o după-amiază foarte plăcută. Am fost la cinema cu un bărbat și am văzut un film cu femei. De la cinema ne-am dus să bem rachiu și lapte, pe urmă am citit ziarul.

DOAMNA SMITH: Sper că ai petrecut o după-amiază foarte plăcută, te-ai dus la cinema cu un bărbat și ai băut rachiu și lapte.

DOMNUL SMITH: Și ziarul!

MARY: Doamna și domnul Martin, invitații dumneavoastră, sunt la ușă. Mă așteptau. N-au îndrăznit să intre singuri. Astă-seară trebuiau să cineze cu dumneavoastră.

DOAMNA SMITH: Ah, da. Îi așteptam. Ne era foame. Când am văzut că nu mai vin, era cât pe ce să mâncăm fără ei. N-am pus nimic în gură toată ziua. N-ar fi trebuit să pleci!

MARY: Dumneavoastră mi-ați dat voie.

DOMNUL SMITH: Fără voia noastră!

MARY, *izbucnește în râs. Apoi plânge. Zâmbește*: Mi-am cumpărat o oală de noapte.

DOAMNA SMITH: Dragă Mary, deschide ușa, te rog, și poștește-i pe domnul și doamna Martin. Noi ne îmbrăcăm imediat.

Doamna și Domnul Smith ies prin dreapta. Mary deschide ușa din stânga, prin care intră Domnul și Doamna Martin.

SCENA III

MARY, *soții* MARTIN

MARY: La ora asta se vine! Nu-i politicos să-ntârzii. Trebuie să vii la timp. S-a-nțeles? Acum, că tot ați venit, luați loc și așteptați. (*Iese.*)

SCENA IV

ACEIAȘI, *cu excepția lui MARY*

Doamna și Domnul Martin se așază unul în fața celuilalt, fără să-și vorbească. Își zâmbesc timid.

DOMNUL MARTIN (*dialogul care urmează trebuie rostit cu o voce târăgănată, monotonă, puțin cântat, fără nicio nuanță*¹): Mă scuzați, doamnă, dar am impresia, dacă nu mă-nșel, că v-am mai întâlnit undeva.

DOAMNA MARTIN: Și mie, domnule, mi se pare că v-am mai întâlnit undeva.

DOMNUL MARTIN: Nu v-am zărit cumva din întâmplare, doamnă, la Manchester?

DOAMNA MARTIN: Tot ce se poate. Eu sunt din Manchester! Dar nu-mi aduc prea bine aminte, domnule, n-aș putea spune dacă v-am zărit sau nu.

DOMNUL MARTIN: Dumnezeu, ce ciudat! Și eu sunt tot din Manchester, doamnă!

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat!

DOMNUL MARTIN: Ce ciudat! Numai că eu, doamnă, am plecat din Manchester acum vreo cinci săptămâni.²

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat! Ce coincidență bizară! Și eu, domnule, am plecat din Manchester tot acum vreo cinci săptămâni.

DOMNUL MARTIN: Am luat trenul de la jumătate după opt dimineața, care ajunge la Londra la un sfert înainte de cinci, doamnă.

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat! Ce bizar! Și ce coincidență! Și eu, domnule, am luat același tren!

DOMNUL MARTIN: Dumnezeu, ce ciudat! Atunci poate că v-am văzut în tren, doamnă?

¹ În spectacolul pus în scenă de Nicolas Bataille, acest dialog a fost rostit și jucat pe un ton și într-un stil sincer tragice (n. a.).

² În spectacol, în loc de „acum vreo cinci săptămâni” (*il y a cinq semaines, environ*) s-a rostit „acum cinci săptămâni, în balon” (*il y a cinq semaines, en ballon*) (n. a.).

DOAMNA MARTIN: Tot ce se poate, nu-i exclus, e plauzibil și, la urma urmei, de ce nu? Dar nu-mi aduc deloc aminte, domnule!

DOMNUL MARTIN: Am călătorit la clasa a doua, doamnă. În Anglia nu există clasa a doua, dar eu călătoresc totuși la clasa a doua.

DOAMNA MARTIN: Ce bizar, ce ciudat și ce coincidență! Și eu, domnule, am călătorit tot la clasa a doua!

DOMNUL MARTIN: Ce ciudat! Poate că totuși ne-am întâlnit la clasa a doua, stimată doamnă.

DOAMNA MARTIN: Tot ce se poate, nu-i deloc exclus. Dar nu-mi amintesc prea bine, stimate domn!

DOMNUL MARTIN: Locul meu era în vagonul opt, compartimentul șase, doamnă!

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat! Și locul meu era tot în vagonul opt, compartimentul șase, stimate domn!

DOMNUL MARTIN: Ce ciudat și ce coincidență bizară! Poate că ne-am întâlnit în compartimentul șase, stimată doamnă?

DOAMNA MARTIN: Tot ce se poate, la urma urmei! Dar nu-mi aduc aminte, stimate domn!

DOMNUL MARTIN: La drept vorbind, stimată doamnă, nici eu nu-mi aduc aminte, dar e posibil să ne fi văzut acolo și, dacă mă gândesc bine, mi se pare chiar foarte posibil!

DOAMNA MARTIN: Oh! Într-adevăr, desigur, într-adevăr, domnule!

DOMNUL MARTIN: Ce ciudat! Am avut locul trei, lângă fereastră, stimată doamnă.

DOAMNA MARTIN: Oh, Dumnezeule, ce ciudat și ce bizar, eu am avut locul șase, lângă fereastră, în fața dumneavoastră, stimate domn.

DOMNUL MARTIN: Oh, Dumnezeule, ce ciudat și ce coincidență! Prin urmare am stat vizavi, stimată doamnă! Acolo trebuie să ne fi văzut!

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat! E posibil, dar nu-mi aduc aminte, domnule!

DOMNUL MARTIN: La drept vorbind, stimată doamnă, nici eu nu-mi aduc aminte. Și totuși, e foarte posibil să ne fi văzut cu ocazia asta.

DOAMNA MARTIN: E adevărat, dar nu sunt deloc sigură, domnule.

DOMNUL MARTIN: Stimată doamnă, nu cumva dumneavoastră erați doamna care m-a rugat să-i pun valiza în plasa de bagaje, mi-a mulțumit apoi și mi-a dat voie să-mi aprind o țigară?

DOAMNA MARTIN: Ba da, eu trebuie să fi fost, domnule! Ce ciudat, ce ciudat și ce coincidență!

DOMNUL MARTIN: Ce ciudat, ce bizar, ce coincidență! Atunci, poate că ne-am cunoscut în acel moment, doamnă?

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat și ce coincidență! Tot ce se poate, stimate domn. Și totuși nu cred că-mi amintesc.

DOMNUL MARTIN: Nici eu, doamnă.

Moment de tăcere. Pendula bate 2-1.

DOMNUL MARTIN: De când am sosit la Londra, locuiesc pe strada Bromfield, stimată doamnă.

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat, ce bizar! Și eu, de când am sosit la Londra, tot pe strada Bromfield locuiesc, stimate domn.

DOMNUL MARTIN: Ce ciudat, dar atunci, dar atunci, poate că ne-am întâlnit pe strada Bromfield, stimată doamnă.

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat, ce bizar! Tot ce se poate, la urma urmei! Dar nu-mi aduc aminte, stimate domn.

DOMNUL MARTIN: Eu locuiesc la numărul 19, stimată doamnă.

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat, și eu tot la numărul 19 locuiesc, stimate domn.

DOMNUL MARTIN: Dar atunci, dar atunci, dar atunci, dar atunci, dar atunci, poate că ne-am văzut în casa asta, stimată doamnă?

DOAMNA MARTIN: Tot ce se poate, dar nu-mi aduc aminte, stimate domn.

DOMNUL MARTIN: Apartamentul meu se află la etajul cinci, e numărul opt, stimată doamnă.

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat, Dumnezeule, ce bizar! Și ce coincidență! Și eu locuiesc tot la etajul cinci, apartamentul opt, stimate domn!

DOMNUL MARTIN, *căzând pe gânduri*: Ce ciudat, ce ciudat, ce ciudat și ce coincidență! Știți, în dormitor am un pat. Patul e acoperit cu

o plapumă verde. Camera asta cu patul și plapuma verde se află la capătul coridorului, între closet și bibliotecă, stimată doamnă!

DOAMNA MARTIN: Ce coincidență, ah, Dumnezeule, ce coincidență! Și dormitorul meu are tot un pat cu plapumă verde și se află la capătul coridorului, între closet, stimate domn, și bibliotecă!

DOMNUL MARTIN: Ce ciudat, bizar, straniu! Atunci, doamnă, locuim în aceeași cameră și dormim în același pat, stimată doamnă. Poate că acolo ne-am întâlnit!

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat și ce coincidență! Tot ce se poate, acolo ne-om fi întâlnit, poate chiar noaptea trecută. Dar nu-mi aduc aminte, stimate domn!

DOMNUL MARTIN: Eu am o fetiță, fetița mea locuiește cu mine, stimată doamnă. Are doi ani, e blondă, are un ochi alb și un ochi roșu, e tare frumușică și o cheamă Alice, stimată doamnă.

DOAMNA MARTIN: Ce coincidență bizară! Și eu am o fetiță, are doi ani, un ochi alb și un ochi roșu, e tare frumușică și o cheamă tot Alice, stimate domn!

DOMNUL MARTIN, *aceeași voce târăgănată, monotonă*: Ce ciudat și ce coincidență! Și ce bizar! Poate că-i aceeași, stimată doamnă!

DOAMNA MARTIN: Ce ciudat! Tot ce se poate, stimate domn.

Moment prelungit de tăcere... Pendula bate de douăzeci și nouă de ori.

DOMNUL MARTIN, *după ce a cugetat îndelung, se ridică încet și, fără să se grăbească, se îndreaptă spre Doamna Martin, care, surprinsă de aerul solemn al Domnului Martin, se ridică, la rândul ei, foarte încet; Domnul Martin, cu aceeași voce târăgănată, monotonă, vag cântătoare*: Atunci, stimată doamnă, cred că nu mai încap nicio îndoială, ne-am mai văzut, iar dumneavoastră sunteți chiar soția mea... Elizabeth, te-am regăsit!

Doamna Martin se apropie de Domnul Martin fără să se grăbească. Se îmbrățișează fără vreo expresie. Pendula bate o dată, foarte tare. Bătaia pendulei trebuie să fie atât de puternică, încât să-i facă pe spectatori să tresară. Soții Martin n-o aud.

DOAMNA MARTIN: Donald, tu ești, *darling*!

Se așază în același fotoliu, îmbrățișați, și adorm. Pendula mai bate de câteva ori. Mary intră în scenă încet, pe vârfuri, duce degetul la buze și se adresează publicului.

SCENA V

ACEIAȘI ȘI MARY

MARY: Acum Elizabeth și Donald sunt prea fericiți ca să mă poată auzi. Pot deci să vă dezvălui un secret. Elizabeth nu-i Elizabeth, Donald nu-i Donald. Iată dovada: copilul despre care vorbește Donald nu este fiica Elizabeth, nu-i aceeași persoană. Fetița lui Donald are un ochi alb și unul roșu, la fel ca fetița Elizabeth. Numai că, în timp ce copilul lui Donald are ochiul alb în dreapta și ochiul roșu în stânga, copilul Elizabeth are ochiul roșu în dreapta și ochiul alb în stânga! Deci tot eșafodajul de argumente al lui Donald se prăbușește, ciocnindu-se de acest ultim obstacol care spulberă întreaga teorie. În ciuda coincidențelor extraordinare ce par probe irefutabile, Donald și Elizabeth, nefiind părinții aceluiași copil, nu sunt Donald și Elizabeth. Degeaba crede el că e Donald, degeaba se crede ea Elizabeth. Degeaba crede el că ea e Elizabeth. Degeaba crede ea că el e Donald. Se înșală amarnic. Dar cine e adevăratul Donald? Cine-i adevărata Elizabeth? Și cine are interesul să perpetueze această confuzie? Habar n-am. Mai bine nu încercăm să aflăm. Să lăsăm lucrurile așa cum sunt. (*Face câțiva pași spre ușă, apoi revine și se adresează publicului:*) Numele meu adevărat e Sherlock Holmes. (*Iese.*)

SCENA VI

ACEIAȘI, *cu excepția lui MARY*

Pendula bate cât vrea ea. După multă vreme, Doamna și Domnul Martin se desprind din îmbrățișare și își reiau locurile de la început.

DOMNUL MARTIN: Hai să uităm, *darling*, tot ce nu s-a-ntâmpat între noi și, acum că ne-am regăsit, să-ncercăm să nu ne mai pierdem și să trăim la fel ca pân-acum.

DOAMNA MARTIN: *Yes, darling.*

SCENA VII

ACEIAȘI și soții SMITH

Doamna și Domnul Smith intră prin dreapta; nicio schimbare în îmbrăcăminte.

DOAMNA SMITH: Bună seara, dragi prieteni! Iertați-ne că v-am făcut s-așteptați atâta. Ne-am gândit că trebuie să vă acordăm onorurile la care aveți tot dreptul și, imediat ce-am aflat că binevoiți să ne faceți plăcerea de-a veni neanunțați, ne-am grăbit să ne îmbrăcăm în hainele de gală.

DOMNUL SMITH, *furios*: N-am pus nimic în gură toată ziua. De patru ore vă așteptăm. De ce-ați întârziat?

Doamna și Domnul Smith se așază în fața oaspeților. Pendula subliniază replicile, mai mult sau mai puțin accentuat, după caz.

Soții Martin, mai ales ea, au un aer stânjenit și timid. De aceea conversația se înfiripă cu dificultate, iar cuvintele vin, la început, cu greu. O tăcere jenată la început, apoi alte tăceri și ezitări.

DOMNUL SMITH: Hm. (*Tăcere.*)

DOAMNA SMITH: Hm, hm. (*Tăcere.*)

DOAMNA MARTIN: Hm, hm, hm. (*Tăcere.*)

DOMNUL MARTIN: Hm, hm, hm, hm. (*Tăcere.*)

DOAMNA MARTIN: Ce chestie! (*Tăcere.*)

DOMNUL MARTIN: Suntem cu toții răciți. (*Tăcere.*)

DOMNUL SMITH: Totuși nu-i frig. (*Tăcere.*)

DOAMNA SMITH: Nu trage deloc. (*Tăcere.*)

DOMNUL MARTIN: Oh, nu, slavă Domnului. (*Tăcere.*)

DOMNUL SMITH: Of, of, of, of, of. (*Tăcere.*)